SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1192
van **KIM BUYST**
datum: 11 september 2025

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

Buitengewoon onderwijs, arbeidsmarktfinaliteit en onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) - Plaatstekort

Uit het jaarverslag 2023-2024 van het Kinderrechtencommissariaat blijkt dat het plaatstekort in het onderwijs, en in het bijzonder in het buitengewoon onderwijs (type 2 en type 9), jaar na jaar toeneemt. Kinderen staan jarenlang op een wachtlijst en krijgen geen toegang tot aangepast onderwijs, ondanks hun complexe noden. Dit betekent een ernstige schending van hun recht op onderwijs en hun ontwikkelingskansen komen daardoor zwaar onder druk te staan. Het verslag vermeldt schattingen van 700 tot 900 plaatsen te kort in het buitengewoon onderwijs voor heel Vlaanderen, terwijl er in schooljaar 2024-2025 slechts 300 plaatsen bij zouden gekomen zijn. Voor OKAN-onderwijs worden cijfers genoemd van 30 jongeren in Lier, meer dan 100 in Mechelen en 'nog veel meer' in Antwerpen.

Tijdens de Commissie voor Onderwijs van 5 juni 2025 kondigde de minister aan dat de capaciteitsmonitor binnenkort zou worden vrijgegeven en dat er op basis daarvan beleid zou worden gevoerd en gerichte investeringen zouden worden gedaan in de infrastructuur. Ze vermeldde specifiek dat er speciale aandacht zou zijn voor investeringen in scholen die B-stroom inrichten, met concrete cijfers zoals 223 extra plaatsen in Antwerpen en 50 in Gent.

De werkelijke omvang van het probleem wordt echter onderschat, omdat wachtlijsten slechts het topje van de ijsberg tonen. Veel leerlingen zijn wel ingeschreven, maar niet in het onderwijs dat aansluit bij hun noden en capaciteiten. Het is cruciaal dat we het volledige plaatje krijgen van kinderen die niet het onderwijs krijgen dat bij hen past, niet alleen degenen die op officiële wachtlijsten staan.

Aangezien de vierde editie van de capaciteitsmonitor schoolinfrastructuur leerplichtonderwijs door HIVA-KU Leuven en VUB in maart 2025 zou worden opgeleverd, richt ik de volgende vragen tot de minister:

1. Hoeveel kinderen exact staan momenteel op een wachtlijst voor buitengewoon onderwijs in Vlaanderen, uitgesplitst per regio en per type?
2. Hoe evolueren deze cijfers jaar na jaar en zijn er concrete vergelijkingsdata met vorige schooljaren beschikbaar?
3. Hoeveel leerlingen zijn momenteel niet ingeschreven in het onderwijs wegens het ontbreken van een geschikte schoolplaats?
4. Hoeveel leerlingen zijn ingeschreven in een school ‘in de buurt’ maar wachten nog altijd op een plaats in het onderwijs dat beter aansluit bij hun noden?

5. Hoeveel leerlingen zitten in de A-stroom terwijl ze eigenlijk thuishoren in de B-stroom, maar daar geen plaats vinden?
6. Hoeveel leerlingen in het buitengewoon onderwijs zitten niet op de juiste leeftijdsgroep door capaciteitsgebrek?
7. Welke exacte cijfers zijn beschikbaar uit de capaciteitsmonitor voor het werkelijke (niet alleen wachtlijst-) plaatstekort in de B-stroom, arbeidsmarktgerichte finaliteit en OKAN-onderwijs per provincie?
8. Hoe verhouden deze cijfers zich tot de eerder genoemde investeringen van 223 plaatsen in Antwerpen en 50 in Gent voor de B-stroom?
9. Welke concrete en structurele maatregelen zal de minister op korte én lange termijn nemen om dit capaciteitstekort weg te werken, zodat elk kind tijdig toegang krijgt tot onderwijs dat aansluit bij zijn of haar noden?
10. Wordt er overwogen om bij toekomstige inschrijvingen voorrang te geven aan leerlingen die al geruime tijd wachten op een plaats?
11. Welke concrete tijdlijn hanteert de minister voor de uitrol van de geplande capaciteitsuitbreidingen?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

ANTWOORD
op vraag nr. 1192 van 11 september 2025
van **KIM BUYST**

---

1. Scholen moeten de niet-gerealiseerde inschrijvingen chronologisch noteren op de registerbladen van het inschrijvingsregister. Bij het opvullen van een vrijgekomen plaats wordt de volgorde van de lijst van de niet-gerealiseerde inschrijvingen (de "weigeringslijst") gerespecteerd tot en met de vijfde schooldag van oktober. Er is geen structurele registratie of monitoring van de wachtlijsten.

2. Omdat er geen structurele registratie of monitoring is van de wachtlijsten en de beschikbare gegevens momenteel niet van voldoende kwaliteit en te fragmentarisch zijn, is het niet mogelijk de evolutie van het aantal leerlingen op de wachtlijsten over de jaren heen in kaart te brengen.

   Gezien het belang van een correcte registratie van de weigeringen, zal het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) acties ondernemen om de kwaliteit van de geregistreerde weigeringen te verbeteren.

3. Door onderregistratie is er geen volledig zicht op alle weigeringen van inschrijving.

4. AGODI heeft geen zicht op deze gegevens.

5. Om als regelmatige leerling toegelaten te kunnen worden moeten de leerlingen beantwoorden aan de toelatingsvoorwaarden tot het structuuronderdeel. Enkel leerlingen met een getuigschrift basisonderwijs en leerlingen die rechtstreeks overkomen uit een niet-Vlaamse school of uit een onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers kunnen als regelmatige leerling toegelaten worden tot het eerste leerjaar A. Leerlingen die het lager onderwijs hebben beëindigd zonder getuigschrift basisonderwijs worden als regelmatige leerling toegelaten tot 1B en kunnen dus niet inschrijven voor 1A.

6. In dataloep kunnen het aantal leerlingen in het buitengewoononderwijs geraadpleegd worden per leeftijd. De motivering voor een verlengd onderwijstraject in het buitengewoon basis- en secundair onderwijs wordt niet geregistreerd.

7. De cijfers uit de capaciteitsmonitor zijn ontsloten via een dashboard. Via het dashboard zijn de cijfers beschikbaar per onderwijszone en per onderwijsvorm. Voor de arbeidsmarktfinaliteit, kan de onderwijsvorm BSO geraadpleegd worden.

8. Zoals vermeld op pagina 47 van het rapport, houdt de monitor reeds rekening met de toegekende capaciteitsprojecten bij het bepalen van de aanbodszijde. Dit geldt ook voor de meest recent toegekende capaciteitsmiddelen (2025).

9. De bestaande maatregelen om extra capaciteit te voorzien worden verdergezet. Met de evolutie naar scholen voor iedereen en de pioniersscholen die in dat kader zullen worden gecreëerd, herzien we het systeem om ieder kind in de toekomsttoegang te geven tot sterk onderwijs.

10. Dergelijke aanpassing aan het inschrijvingsdecreet is niet voorzien in het regeerakkoord.

11. Verder beleidsontwikkeling wordt steeds besproken binnen de schoot van de Vlaamse Regering. Zodra daar beslissingen worden genomen kan verdere duiding worden gegeven aan het Vlaams Parlement en de Vlaamse Volksvertegenwoordigers.